T091 ATĐ 3 (38) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q34-Tạp Uẩn-Luận về Tàm Quý

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 34 622

CHÖÔNG I: TAÏP UAÅN (Tieáp Theo)

Phaåm Thöù Naêm: LUAÄN VEÀ VOÂ TAØM QUYÙ

LUAÄN VEÀ VOÂ TAØM QUYÙù (Phaàn 1)

Theá naøo laø khoâng coù Taøm? Theá naøo laø khoâng coù Quyù? Caùc chöông vaø giaûi thích veà nghóa töøng chöông nhö vaäy ñaõ laõnh hoäi roài, tieáp theo caàn giaûi thích roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì phaân bieät roäng veà nghóa trong kinh. Nghóa laø trong kinh noùi: “Khoâng coù Taøm, khoâng coù Quyù.” Tuy noùi nhö vaäy maø khoâng bieän giaûi roäng ra, theá naøo laø khoâng coù Taøm, theá naøo laø khoâng coù Quyù? Kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa Luaän naøy, nhöõng ñieàu maø kinh khoâng phaân bieät thì nay caàn phaûi phaân bieät roäng ra. Laïi nöõa, vì khieán cho ngöôøi nghi coù ñöôïc quyeát ñònh ñuùng ñaén, nghóa laø hai phaùp naøy laàn löôït chuyeån tieáp nhö nhau, höõu tình ôû theá gian thaáy ngöôøi khoâng coù Taøm thì noùi laø khoâng coù Quyù, thaáy ngöôøi khoâng coù Quyù thì noùi laø khoâng coù Taøm. Chôù baûo raèng Theå cuûa hai phaùp laø neân, nay muoán bieåu hieän roõ raøng söï sai bieät veà taùnh töôùng, khieán cho ngöôøi nghi ngôø aáy coù ñöôïc caùch hieåu quyeát ñònh. Laïi nöõa, hai phaùp nhö vaäy chæ laø baát thieän, cuõng laø thi thieát, cuõng laø thi thieát veà nhaân hôn haún baát thieän. Nhö noùi: Trieàn naøo töông öng vôùi phaåm taâm thì luoân luoân laø baát thieän, ñoù laø khoâng coù Taøm, khoâng coù Quyù. Nay hieån baøy veà töôùng aáy khieán cho nhanh choùng chaùn ngaùn maø ñoaïn tröø. Laïi nöõa, hai phaùp nhö vaäy phaù hoaïi theá gian, nhö Ñöùc Theá Toân noùi: “Coù hai phaùp Ñen coù theå phaù hoaïi theá gian, ñoù laø khoâng coù Taøm vaø khoâng coù Quyù” Nay hieån baøy veà Töôùng aáy khieán cho nhanh choùng chaùn ngaùn maø ñoaïn tröø. Laïi nöõa, hai phaùp nhö vaäy coù theå laøm cho chuùng sinh coù ñuû loaïi sai bieät, nhö trong kinh noùi: “Neáu theá gian khoâng coù chuùng sinh naøo khoâng coù Taøm, khoâng coù Quyù, thì khoâng coù caùc loaïi sai bieät nhö heo choù…” Nay hieån baøy veà töôùng aáy khieán cho nhanh choùng chaùn ngaùn maø ñoaïn tröø, vì vaäy soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø khoâng coù Taøm? Ñaùp: Caùc loaïi khoâng coù Taøm, khoâng heà coù Taøm, khoâng coù Taøm naøo khaùc, khoâng coù xaáu hoå, khoâng coù xaáu hoå gì khaùc, khoâng coù kính troïng, khoâng coù kính troïng naøo khaùc, khoâng coù töï taïi, khoâng coù taùnh töï taïi, ñoái vôùi ngöôøi töï taïi khoâng coù sôï haõi chuyeån ñoåi, ñoù goïi laø khoâng coù

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 34 623

Taøm. Luaän chuû cuûa baøn luaän naøy coù ñöôïc söï kheùo leùo taøi tình, ñoái vôùi danh nghóa khaùc nhau maø ñöa ra caùc loaïi giaûi thích, vaên tuy sai bieät maø theå

khoâng coù gì khaùc nhau. Hoûi: Trong naøy ñaõ noùi ñeán teân goïi-töø ngöõ sai bieät, laø hieån baøy töï taùnh, laø hieån baøy haønh töôùng hay hieån baøy sôû duyeân? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy; Ñaây laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa khoâng coù Taøm. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm laø gì? Ñaùp: Nhö caùc haønh töôùng cuûa Taâm, Taâm sôû phaùp baát thieän, haønh töôùng naøy cuõng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì töông öng vôùi caùc phaùp baát thieän. Hoûi: Sôû duyeân cuûa khoâng coù Taøm laø gì? Ñaùp: Boán thaùnh ñeá. Coù Sö khaùc noùi: Ñaây laø hieån baøy veà haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm. Haønh töôùng naøy ñoái vôùi haønh töôùng khaùc, neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc khoâng coù Taøm maø khoâng phaûi laø haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm chuyeån ñoåi, ñoù laø khoâng coù Taøm laøm haønh töôùng khaùc chuyeån ñoåi. 2. Coù luùc haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm chuyeån ñoåi maø khoâng phaûi khoâng coù Taøm, ñoù laø phaùp töông öng vôùi khoâng coù Taøm, laøm haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm chuyeån ñoåi. 3. Coù luùc khoâng coù Taøm cuõng laø haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm chuyeån ñoåi, ñoù laø khoâng coù Taøm laøm haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm chuyeån ñoåi. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø khoâng coù Taøm cuõng khoâng phaûi laø haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm chuyeån ñoåi, ñoù laø neáu choïn laáy chuûng loaïi naøy thì neân noùi laø phaùp töông öng vôùi khoâng coù Taøm laøm haønh töôùng, khaùc chuyeån ñoåi, neáu khoâng nhö vaäy thì neân noùi laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc Nhö noùi veà chuyeån ñoåi coù boán caâu phaân bieät, ñaõ chuyeån ñoåi, ñang chuyeån ñoåi neân bieát cuõng nhö vaäy. Nhö haønh töôùng cuûa khoâng coù Taøm coù ba laàn, boán caâu phaân bieät, caùc haønh töôùng khaùc neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì töï taùnh cuûa khoâng coù Taøm laø gì? Ñaùp: Töï theå vaø töï töôùng chính laø töï taùnh cuûa noù. Nhö noùi: Töï taùnh cuûa caùc phaùp chính laø söï töï töôùng cuûa caùc phaùp taùnh ñoàng loaïi chính laø coïng töôùng. Hoûi: Sôû duyeân cuûa khoâng coù Taøm laø gì? Ñaùp: Boán Thaùnh ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñaây laø hieån baøy veà sôû duyeân cuûa khoâng coù Taøm. Nghóa laø caùc loaïi khoâng coù Taøm, khoâng heà

coù Taøm, khoâng coù Taøm gì khaùc, khoâng coù xaáu hoå, khoâng coù xaáu hoå, khoâng coù xaáu hoå gì khaùc, laø noùi veà duyeân vôùi Khoå, Taäp ñeá; khoâng coù kính troïng, khoâng coù taùnh kính troïng, khoâng coù töï taïi, khoâng coù töï taùnh töï taïi, ñoái vôùi ngöôøi töï taïi khoâng coù sôï haõi chuyeån ñoåi, laø noùi veà duyeân vôùi Dieät, Ñaïo ñeá. Töï taùnh vaø haønh töôùng ñeàu noùi nhö tröôùc. Hoûi: Theá naøo laø khoâng coù Quyù? Ñaùp: Caùc loaïi khoâng coù Quyù, khoâng heà coù Quyù, khoâng coù quyù gì khaùc, khoâng coù só nhuïc, khoâng heà coù só nhuïc, khoâng coù só nhuïc gì khaùc, ôû trong toäi loãi khoâng sôï-khoâng haõi, khoâng thaáy sôï haõi, ñoù goïi laø khoâng coù Quyù. Luaän chuû cuûa baûn luaän naøy coù ñöôïc söï kheùo leùo taøi tình, ñoái vôùi danh nghóa khaùc nhau maø ñöa ra caùc loaïi giaûi thích, vaên tuy sai bieät maø Theå khoâng coù gì khaùc. Hoûi: Trong naøy ñaõ noùi ñeán teân goïi töø ngöõ sai bieät, laø hieån baøy töï taùnh, laø hieån baøy hình töôùng hay

laø hieån baøy sôû duyeân? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö naøy: Ñaây laø hieån baøy veà töï taùnh cuûa khoâng coù Quyù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù laø gì? Ñaùp: Nhö caùc haønh töôùng cuûa taâm-taâm sôû phaùp baát thieän, haønh töôùng naøy cuõng nhö vaäy. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì töông öng vôùi phaùp baát thieän. Hoûi: Sôû duyeân cuûa khoâng coù Quyù laø gì? Ñaùp: Boán thaønh ñeá. Coù Sö khaùc noùi: Ñaây laø hieån baøy veà haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù, haønh töôùng naùy ñoái vôùi haønh töôùng khaùc, neân laøm thaønh boán caáu phaân bieät: 1. Coù luùc khoâng coù Quyù maø khoâng phaûi laø haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù cchuyeån ñoåi, ñoù laø khoâng coù Quyù laøm haønh töôùng khaùc chuyeån ñoåi. 2. Coù luùc haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù chuyeån ñoåi maø khoâng phaûi laø khoâng coù Quy, ñoù laø phaùp töông öng vôùi khoâng coù Quyù laøm haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù chuyeån ñoåi. 3. Coù luùc khoâng coù Quyù cuõng laø haønh töôùng cuûa khoâng coùQuyù chuyeån ñoåi, ñoù laø khoâng coù Quyù laøm haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù chuyeån ñoåi. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø khoâng coù Quyù cuõng khoâng phaûi laø haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù chuyeån ñoåi, ñoù laø neáu choïn laáy chuûng loaïi naøy, thì neân noùi laø phaùp töông öng vôùi khoâng coù Quyù laøm haønh töôùng khaùc chuyeån ñoåi, neáu khoâng nhö vaäy thì neân noùi laø tröø ra nhöõng töôùng tröôùc. Nhö noùi veà chuyeån ñoåi coù boán cau6 phaân bieät, ñaõ chuyeån ñoåi,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 34 625

ñang chuyeån ñoåi neân bieát cuõng nhö vaäy. nhö haønh töôùng cuûa khoâng coù Quyù coù ba laàn, boán caâu phaân bieät, caùc haønh töôùng khaùc neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì töï taùnh cuûa khoâng coù Quyù laø gì? Ñaùp: Töï theå vaø Töï töôùng chính laø töï taùnh cuûa noù. Nhö noùi: “ Töï taùnh cuûa caùc phaùp chính laø töï töôùng cuûa caùc phaùp ,taùnh ñoàng loaïi chính laø coïng töôùng. Hoûi: Sôû duyeân cuûa khoâng coù Quyù laø gì? Ñaùp: Boán thaùnh ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: “Ñaây laø hieån baøy veà sôû duyeân cuûa khoâng coù Quyù. Nghóa laø caùc loaïi khoâng coù Quyù, khoâng heà coù Quyù, khoâng coù Quyù gì khaùc, khoâng coù sæ nhuïc, khoâng heà coù sæ nhuïc, khoâng coù sæ nhuïc gì khaùc, laø noùi veà duyeân vôùi dieät-Ñaïo ñeá; ôû trong caùc toäi loãi khoâng sôï, khoâng haõi, khoâng thaáy sôï haõi, laø noùi veà duyeân vôùi Khoå, Taäp ñeá. Töï taùnh laø haønh töôùng ñeàu nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Khoâng coù Taøm vaø khoâng Quyù coù gì sai bieät? Ñaùp: Ñoái vôùi ngöôøi töï taïi khoâng coù sôï haõi chuyeån ñoåi, laø khoâng coù Taøm; ôû trong caùc toäi loãi khoâng thaáy sôï haõi, laø khoâng coù Quyù; sai bieät laø nhö vaäy. Hoûi: Vì sao laïi soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: A-tyø-ñaït-ma noùi: Hai phaùp naøy laàn löôït chuyeån tieáp töông öng vôùi töôùng töông töï cuûa noù. Nay caàn phaûi phaân bieät veà taùnh töôùng sai bieät cuûa khoâng coù Taøm vaø khoâng coù Quyù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Nghóa laø ñoái vôùi ngöôøi töï taïi khoâng coù sôï haõi chuyeån ñoåi , laø khoâng coù Taøm; ôû trong caùc toäi loãi khoâng thaáy sôï haõi laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, khoâng cung kính laø khoâng coù Taøm, khoâng sôï haõi laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, khoâng chaùn ngaùn phieàn naõo heøn haï laø khoâng coù Taøm, khoâng chaùn ngaùn, aùc haïnh, ñeâ

tieän laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, laøm ñieàu aùc khoâng töï nhìn laïi mình laø khoâng coù Taøm, laøm ñieàu aùc khoâng nhìn laïi ngöôøi khaùc laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, laøm ñieàu aùc khoâng töï xaáu hoå vôùi mình laø khoâng coù Taøm, laøm ñieàu aùc khoâng caûm thaáy nhuïc vôùi ngöôøi khaùc laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, laøm ñieàu aùc maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, laøm ñieàu aùc maø cao ngaïo phoùng tuùng laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, chæ neân mình taïo toäi maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, taïo toäi vôùi ngöôøi khaùc maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, neáu taïo toäi ñoái vôùi neân ít ngöôøi maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, neáu taïo toäi ñoái vôùi nhieàu ngöôøi maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù quyù. Laïi nöõa, neáu taïo toäi ñoái vôùi höõu tình neõo aùc maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, neáu taïo toäi ñoái vôùi höõu

tình neõo thieän maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, neáu taïo toäi vôùi ngöôøi ngu maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, neáu taïo toäi ñoái vôùi ngöôøi Trí maø khoâng hoå theïn nhuïc nhaõ laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa neáu taïo toäi ñoái vôùi ngöôøi thaáp heøn maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, neáu taïo toäi ñoái vôùi ngöôøi toân quyù maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, neáu taïo toäi ñoái vôùi ngöôøi taïi gia maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, neáu taïo toäi ñoái vôùi ngöôøi xuaát gia maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, neáu taïo toäi ñoái vôùi ngöôøi khoâng phaûi laø thaân giaùo, Quyõ phaïm maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Taøm, neáu taïo toäi ñoái vôùi nhöõng baäc Thaân giaùo, Quyõ phaïm maø khoâng xaáu hoå nhuïc nhaõ laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, neáu laøm nhöõng ñieàu aùc maø khoâng xaáu hoå vôùi trôøi laø khoâng coù Taøm, neáu luùc laøm ñieàu aùc maø khoâng caûm thaáy nhuïc vôùi ngöôøi laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, ñoái vôùi nhöõng nhaân xaáu aùc maø khoâng coù theå chæ trích gaït boû laø khoâng coù Taøm, ñoái vôùi nhöõng quaû xaáu aùc khoâng coù theå chaùn ngaùn sôï haõi laø khoâng coù Quyù. Laïi nöõa, Ñaúng löu cuûa tham laø khoâng coù Taøm, Ñaúng löu cuûa si laø khoâng coù Quyù. Ñaây goïi laø söï sai bieät giöõa khoâng coù Taøm vaø khoâng coù Quyù Nhö vaäy hai phaùp chæ heä thuoäc coõi Duïc, chæ laø baát thieän, taát caû taâm, taâm sôû phaùp baát thieän ñieàu töông öng vôùi khaép nôi chæ tröø ra töï taùnh. Hoûi: Khoâng coù Taøm, khoâng coù Quyù ñaõ chæ laø baát thieän gaây ra tai hoïa laàm loãi saâu naëng, vì sao khoâng ñöa vaøo trong taùnh cuûa tuøy mieân? Ñaùp: Bôûi vì hai phaùp naøy khoâng coù töôùng cuûa tuøy mieân, nghóa laø phieàn naõo vi teá laø töôùng cuûa tuøy mieân, hai phaùp naøy thoâ naëng cho neân khoâng phaûi laø tuøy mieân. Laïi nöõa, phieàn naõo maïnh meõ saéc beùn cho neân khoâng phaûi laø tuøy mieân. Laïi nöõa, neáu khoâng lieân tuïc daáy khôûi, luùc daáy khôûi roài traõi qua thôøi gian daøi noái tieáp nhau thì phieàn naõo laø töôùng cuûa tuøy mieân; hai phaùp naøy lieân tuïc daáy khôûi, daáy khôûi roài khoâng traõi qua thôøi gian daøi noái tieáp nhau, cho neân khoâng phaûi laø tuøy mieân. Laïi nöõa, phieàn naõo saâu daøy laø töôùng cuûa tuøy mieân, hai phaùp naøy moûng maûnh cho neân khoâng phaûi laø tuøy mieân. Laïi nöõa, taäp

khí kieân coá, phieàn naõo khoù dieät laø töôùng cuûa tuøy mieân, nhö ngoïn löûa ôû nôi than cöùng, söùc noùng khoù chaám döùt, phieàn naõo naøy cuõng nhö vaäy; hai phaùp naøy taäp khí mong manh deã bò dieät tröø cho neân khoâng phaûi laø tuøy mieân, nhö ngoïn löûa ôû nôi laù coû, söùc noùng deã bò chaám döùt, hai phaùp naøy cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, phieàn naõo caên baûn laø töôùng cuûa tuøy mieân, hai phaùp naøy ñaõ laø tuøy phieàn naõo thaâu nhieáp, cho neân khoâng phaûi laø tuøy mieân, maø laø quaû Ñaúng löu cuûa tham vaø voâ minh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.